

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o P 031514 13 Gž
Brčko, 12.02.2013. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od sudija Kovačević Maide kao predsjednika vijeća, Gligorević Ruže i Tešić Dragane kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice A.A. rođ. J. iz B., zastupane po punomoćniku V.S., advokatu Kancelarije ..., protiv tuženog A.P. iz B., zastupanog po punomoćniku M.O., advokatu iz B., radi razvoda braka i izdržavanja, odlučujući o žalbi tuženog, izjavljenoj protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 031514 11 P od 15.11.2012. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 12.02.2013. godine, donio je slijedeću

P R E S U D U

Žalba tuženog A.P. iz B. se djelimično uvažava i presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 031514 11 P od 15.11.2012. godine PREINAČAVA u stavu drugom izreke, tako što se obavezuje tuženi A.P. da na ime izdržavanja tužiteljice A. A. doprinosi mjesečno iznos od po 700,00 KM, počev od 15.11.2012. godine, kao dana donošenja prvostepene presude, pa na dalje, s tim što će dospjele iznose izdržavanja platiti odmah po pravosnažnosti presude u roku od 30 dana, a ubuduće svakog 10 – og u mjesecu za tekući mjesec.

Zahtjev tuženog za naknadu troškova žalbenog postupka se odbija.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 031514 11 P od 15.11.2012. godine odlučeno je na slijedeći način:

„Razvodi se brak između tužiteljice A.A., kći F. i tuženog A.P., sin A., koji je zaključen dana 23.08.1972. godine u B.2 i upisan u matičnu knjigu vjenčanih na strani broj 217 pod rednim brojem 15. za godinu 1972.

Obavezuje se tuženi A.P. da na ime izdržavanja tužiteljice A.A. plaća mjesečno iznos od 30% svojih mjesečnih primanja, počevši od 15.11.2012. godine kao dana presuđenja pa nadalje, s tim što će dospjele iznose izdržavanja platiti

odmah po pravosnažnosti presude u roku od 30 dana, a buduće svakog 10-og u mjesecu za tekući mjesec na ruke tužiteljice.

Sa preostalim dijelom tužbenog zahtjeva tužiteljica se odbija.“

Protiv navedene presude tuženi je blagovremeno izjavio žalbu pobijajući istu u dijelu kojim je obavezan na izdržavanje tužiteljice i to zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da ovaj sud „žalbu uvaži, osporenu presudu preinači, te odbije tužbeni zahtjev tužiteljice u cijelosti ili osporenu presudu ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno odlučivanje“. Tuženi je u žalbi opredijelio zahtjev za naknadu troškova na ime takse na žalbu po odluci suda i za sastav žalbe „po AT sa PDV iznos od 157,95 KM“.

U odgovoru na žalbu tuženog, tužiteljica pobija istaknute žalbene navode i predlaže da ovaj sud žalbu tuženog odbije u cijelosti kao neosnovanu i presudu prvostepenog suda potvrdi.

Nakon što je prvostepenu presudu ispitao u smislu odredbe člana 330. u Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, br. 8/09 i 52/10 - u daljem tekstu Zakon o parničnom postupku), ovaj sud je odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga:

Pobijani dio prvostepene presude zasnovan je na činjeničnim utvrđenjima da su tužiteljica i tuženi brak zaključili dana 23.08.1972. godine, da imaju troje punoljetne djece koja samostalno ostvaruju prihode i da je do prekida bračne zajednice došlo u januaru 2011. godine. Tužiteljica od tada živi s kćerkom, zetom i unukom u kćerkinom stanu od 40 m², ne posjeduje imovinu, nezaposlena je i na evidenciji Zavoda za zapošljavanje Brčko distrikta Bosne i Hercegovine se vodi kao nezaposleno lice bez stručnih kvalifikacija – „radnik bez zanimanja“. Tužiteljica ima diskopatiju vratnih i slabinskih pršljenova zbog čega joj je umanjena opšta životna i radna sposobnost 30 %, nije sposobna za teške fizičke poslove povezane sa dizanjem tereta i radom u pognutom položaju, a može obavljati poslove lakšeg stepena sa punim radnim vremenom kao što su čuvanje djece, posao konobarice, kafe-kuvarice ili prodavačice u kiosku.

Što se tiče tuženog, prvostepeni sud je utvrdio da nakon prekida bračne zajednice živi u porodičnoj kući sa majkom i sinom (sin A. M. stanuje na spratu porodične kuće), u stalnom je radnom odnosu kod poslodavca JP „H. T.“ d.d. M. i ostvaruje mjesečna primanja između 2.300,00 KM i 2.600,00 KM. Tuženi nema obavezu izdržavanja drugih lica, budući da njegova majka prima penziju u iznosu od oko 290,00 KM.

Kod takvih činjeničnih utvrđenja prvostepeni sud je zaključio da su ispunjeni uslovi propisani odredbama člana 203. i člana 204. Porodičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 23/07 - u daljem tekstu Porodični zakon) i o tužbenom zahtjevu tužiteljice kojim

je tražila da sud obaveže tuženog da joj na ime izdržavanja mjesečno plaća iznos od 1.100,00 KM odlučio je kao u stavovima drugom i trećem izreke pobijane presude.

Prije upuštanja u ocjenu žalbenih navoda vezano za primjenu odredaba Porodičnog zakona koje propisuju uslove za izdržavanje bračnog partnera i visinu izdržavanja, valja naglasiti da je prvostepeni sud očiglednom greškom u uvodu pobijane presude naveo da je odluka donesena nakon javne rasprave, ali na taj način (zbog tehničke omaške) nije počinio žalbom ukazanu povredu odredbe člana 382. Zakona o parničnom postupku (odnosno odredbu člana 252. Porodičnog zakona), koja propisuje da je u bračnim sporovima javnost isključena.

Pravilan je zaključak prvostepenog suda da su ispunjeni uslovi da se tuženi obaveže na izdržavanje tužiteljice.

Naime, odredba člana 203. Porodičnog zakona propisuje da bračni partner koji nema dovoljno sredstava za život, ili ih ne može ostvariti iz svoje imovine, a nesposoban je za rad ili se ne može zaposliti, ima pravo na izdržavanje od svog bračnog partnera srazmjerno njegovim mogućnostima.

To znači da Porodični zakon, kao uslov za izdržavanje bračnog partnera alternativno postavlja nesposobnost za rad i nemogućnost zaposlenja, a ne kumulativno odnosno isključivo nesposobnost za rad, kako to tuženi u žalbi ističe. S tim u vezi, ovaj sud u potpunosti prihvata razloge date u obrazloženju presude prvostepenog suda koji se tiču nemogućnosti zaposlenja tužiteljice, jer, kada tužiteljica ima 61 godinu, na evidenciji Zavoda za zapošljavanje se vodi kao radnik bez stručne kvalifikacije, lošeg je zdravstvenog stanja (karakter bolesti i njene posljedice naveden je u nalazu vještaka medicinske struke dr. S.C., koji je prvostepeni sud u potpunosti prihvatio kao stručan i objektivan), uvažavajući trenutnu objektivnu situaciju na tržištu rada Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i okoline, logičan zaključak je da postoji nemogućnost zaposlenja kao alternativni uslov za izdržavanje propisan odredbom člana 203. Porodičnog zakona, a to se odnosi i na poslove za koje vještak nalazi da tužiteljica može da obavlja. Slijedom toga, prvostepeni sud nije pogrešno cijenio nalaz vještaka medicinske struke, niti do drugačijeg zaključka dovode iskazi tužiteljice i svjedoka A.A.-D. (kćerke tužiteljice), vezano za čuvanje unuke dok je kćerka tužiteljice na poslu.

Međutim, po ocjeni ovog suda, kod činjenice da tuženi ostvaruje mjesečne prihode u iznosu od 2.300,00 KM do 2.600,00 KM i postoje uslovi da se obaveže na izdržavanje tužiteljice, žalba osnovano ukazuje na pogrešan način i visinu dosude mjesečnog iznosa izdržavanja.

Odredbom člana 221. Porodičnog zakona propisano je da će lice koje je dužno da daje izdržavanje sud obavezati na plaćanje budućih mjesečnih iznosa izdržavanja u određenom novčanom iznosu, kako je to tužiteljica i zahtijevala od suda (potražujući iznos od 1.100,00 KM mjesečno ubuduće), a ne u procentu od mjesečnih prihoda (što je bilo pravilo prema ranije važećem Porodičnom zakonu u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine).

Uzimajući u obzir imovinsko stanje tužiteljice, sposobnost za rad, mogućnost zaposlenja, zdravstveno stanje i prilike u kojima živi nakon prekida bračne zajednice, kao i zaradu koju tuženi ostvaruje, njegove potrebe i činjenicu da nema obavezu izdržavanja drugih lica kako to nalaže odredba člana 214. Porodičnog zakona, ovaj sud nalazi da tuženog treba obavezati da tužiteljici ubuduće, na ime izdržavanja plaća iznos od 700,00 KM mjesečno i u tom dijelu žalba tuženog je uvažena i presuda prvostepenog suda preinačena. Iznos od 700,00 KM je niži od 30% od iznosa koji je prvostepeni sud, prema iskazu tuženog, utvrdio kao iznos njegovih mjesečnih primanja (od 2.300,00 KM do 2.600,00 KM), pa ovaj sud nije povrijedio načelo propisano odredbom člana 339. Zakona o parničnom postupku.

Slijedom iznesenog, imajući u vidu da prvostepeni sud prilikom raspravljanja i odlučivanja o pobijanom dijelu prvostepene presude nije počinio ni povrede odredaba postupka o kojima ovaj sud vodi računa po službenoj dužnosti, valjalo je, na osnovu odredbe člana 338. stav 1. tačka 4. Zakona o parničnom postupku, žalbu tuženog djelimično uvažiti i presudu prvostepenog suda preinačiti, kako je odlučeno u izreci ove presude.

Zahtjev tuženog za naknadu troškova žalbenog postupka na ime sastava žalbe u iznosu od 159,95 KM i takse na žalbu ovaj sud je odbio primjenom odredbe člana 130. Zakona o parničnom postupku, u vezi sa odredbama člana 120. Zakona o parničnom postupku i člana 255. Porodičnog zakona, uzimajući u obzir da tuženi u toku prvostepenog postupka nije tražio naknadu troškova postupka, te karakter cijelog ovog spora i konačno neznatan uspjeh tuženog u žalbenog postupku.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Maida Kovačević